

SĄD NAJWYŻSZY

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Do druku nr 3238

Warszawa, 6 czerwca 2023 r.

BSA II.021.33.2023

SEKRETARIAT Z-CY SZEFĄ K3

L.dz. DS. 175. 23. 2023

Data wpływu 13. 06. 2023

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 12 maja 2023 r., SPS-WP.020.105.5.2023, działając na podstawie art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 1904) w załączeniu uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do **rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw.**

Z poważaniem,

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP. 020.105.5. 2023

Data wpływu 14. 06. 2023

wz. SSN Prof. dr hab. Joanna Misztal-Konecka
Prezes Sądu Najwyższego
kierujący pracą Izby Cywilnej

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Sąd Najwyższy
Biuro Studiów i Analiz

Warszawa, dnia 6 czerwca 2023 r.

BSA II.021.33.2023

OPINIA

o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw

Niniejsza opinia dotyczy rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw, który został przesłany Pierwszemu Prezesowi SN przy piśmie Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 12 maja 2023 r., nr SPS-WP.020.105.5.2023.

Celem projektowanej ustawy – jak wskazuje się w uzasadnieniu projektu – są istotne zmiany przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2023 r. poz. 633), zwanej dalej „P.g.g.”, które wprowadzają m.in.:

- a) ochronę złóż kopalin, która jest wynikiem zaleceń Najwyższej Izby Kontroli;
- b) instrumenty prawne związane z transformacją energetyczno-klimatyczną;
- c) liberalizację i uporządkowanie przepisów regulujących działalność prowadzoną na podstawie przepisów P.g.g.;
- d) usprawnienie działalności organów nadzoru górniczego;
- e) zmianę przepisów regulujących działalność państwowej służby geologicznej.

Projekt tej ustawy rozszerza znamiona niektórych wykroczeń stypizowanych w Dziale XI „Przepisy karne” P.g.g. oraz nadaje uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia organom nadzoru górniczego. Zmiany te związane są przede wszystkim – jak podkreśla się w uzasadnieniu projektu (s. 82) – z nałożeniem takich samych obowiązków na przedsiębiorcę wykonującego działalność wydobywczą w ramach zakładu górniczego oraz na przedsiębiorcę wykonującego w ramach zakładu działalność w zakresie robót geologicznych służących poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż kopalin oraz poszukiwaniu i rozpoznawaniu kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla, a także robót geologicznych służących innym celom wykonywanych z użyciem środków strzałowych albo wykonywanych na głębokości większej niż 100 m, albo wykonywanych na obszarze górniczym utworzonym w celu wykonywania działalności metodą robót podziemnych albo metodą otworów wiertniczych. Niewątpliwie w pełni uzasadnione jest zrównanie tych podmiotów także w zakresie odpowiedzialności za naruszenie obowiązków nałożonych na nich przez ustawę.

Nie nasuwają uwag krytycznych inne projektowane zmiany w zakresie przepisów karnych, w tym wprowadzenia nowych wykroczeń polegających na:

- 1) trudnieniu się szkoleniem osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego albo zakładu bez decyzji organu nadzoru górniczego stwierdzającej posiadanie kadry oraz środków umożliwiających prowadzenie szkoleń lub zatwierdzającej program szkolenia (proj. art. 183a P.g.g.);

2). doprowadzeniu działaniem lub zaniechaniem do nieuprawnionego ujawnienia informacji geologicznej pozyskanej przez państwową służbę geologiczną (proj. art. 188a P.g.g.).

Zasadna jest propozycja uchylecia art. 182 ust. 2 P.g.g. przewidującego odpowiedzialność za nieumyślnie dopuszczenie się wykroczenia prowadzenia ruchu zakładu górniczego bez zatwierdzonego planu ruchu zakładu górniczego lub z naruszeniem określonych w nim warunków (ust. 1). Regulacja ta stanowi *superfluum*, gdyż w myśl art. 5 k. w. wykroczenie można popełnić zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie, chyba że ustawa przewiduje odpowiedzialność tylko za wykroczenie umyślne. Treść art. 182 ust 1 P.g.g. nie daje podstaw do twierdzenia, że określone w nim wykroczenie może być popełnione tylko umyślnie. Z tego samego powodu taki sam zabieg należałoby dokonać w art. 185 P.g.g., uchylając ust. 2 tego przepisu, który przewiduje odpowiedzialność za dopuszczenie się nieumyślnie wykroczenia określonego w ust. 1 tego przepisu, polegającego na niedopełnieniu obowiązków w stanie zagrożenia.

Istotnym *novum* jest propozycja nadania uprawnień oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia organom nadzoru górniczego (proj. 189a P.g.g.). Nadanie tym organom takiego uprawnienia jest uzasadnione, gdyż są to organy wyspecjalizowane, znające materię, której dotyczą wykroczenia z tej ustawy, dają gwarancję zapewnienia wysokiego poziomu postępowań. Niemniej w proj. art.189a P.g.g. zakres tych uprawnień jest za szeroki. W ust. 1 tego przepisu przyznaje się im uprawnienie oskarżyciela publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, co należy rozumieć, że uzyskują je niezależnie od tego, czy wystąpiły z wnioskiem o ukaranie. W ust. 3 zostają one rozszerzone także w sprawach, w których wniosek o ukaranie za wykroczenia złożył inny uprawniony oskarżyciel. Uregulowanie to nie jest skorelowane z art. 17 § 3 k. p. w., w którym przyznano organom administracji rządowej i samorządowej, organom kontroli państwowej i kontroli samorządu terytorialnego oraz strażom gminnym (miejskim) uprawnienia oskarżyciela publicznego tylko wówczas, gdy w zakresie swego działania, w tym w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających, ujawniły wykroczenia i wystąpiły z wnioskiem o ukaranie. Wprawdzie w ustawodawstwie funkcjonują już podobne przepisy, np. w sprawach o wykroczenia przeciwko środowisku organom Inspekcji Ochrony Środowiska przysługuje uprawnienie oskarżyciela publicznego także wtedy, gdy wniosek o ukaranie za wykroczenie złożył inny uprawniony oskarżyciel (art. 14 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, Dz.U. z 2023r., poz. 824), niemniej w celu zachowania spójności proponuje się ograniczyć uprawnienia organów nadzoru górniczego w tym zakresie do tych przewidzianych w art. 17 § 3 k.p.w.